

Innkalling til møte i Lenvik menighetsråd

Du innkalles med dette til møte i:

Utvalg: Lenvik menighetsråd

Møtedato: 3.februar 2025

Møtetid: 11.00 – 16.00

Møtested: Finnsnes kirke, peisestue

Meld fra om eventuelt forfall så snart som mulig.

Følgende har pr 28.januar 2025 meldt forfall: Kamilla Jakobsen

Innkalte: Odd A. Fredriksen, Tonje Fyhn Walsø, Marie Lygre, Otto Mikal Jakobsen, Hilde Hofsøy Strømme, Louis S.Edvardsen,

Merete Rustad Glenn Hadland, Helga Beate Bønå, NatanielM.Moddy-Lyngstad

Vara medlemmer er velkommen til å delta på møtet.: Enid Bratteng, Sonny Åse Karlsen Hansen

Prosten inviteres kl 11.00

Kirkeverge inviteres kl 12.00

Kaffepause kl 13.30 (ta med matpakke)

Menighetspedagog/ kateket kl 14.00

Saksliste

Godkjenning av innkalling

Godkjenne referat fra møte 4.november 2024

Orienteringssaker

Sak 001/25 Prostens møte med menighetsrådet

Sak 002/25 Vurdering av sammenslåing av menighetsråd

Sak 003/25 Vurdering av antall kirkebygg i sognet

Sak 004/25 Høring om «forskrifter for lokale gravplassvedtekter i Senja kommune»

Sak 005/25 BTT søker om ny fordelingsnøkkel for trosopplæringsmidler fra bispedømme

Sak 006/25 Lydstyring Finnsnes kirke

Sak 007/25 Kafe+

Sak 008/25 utkast til handlingsplan for Lenvik menighet

Sak 009/25 Økonomiplan

Sak 010/25 Rød- eller hvit vin ved nattverd

Sak 011/25 Eventuelt.

Med hilsen

Lenvik menighetsråd

Odd A Fredriksen
Leder

Tonje Fyhn Walsø
nestleder

Trude Killie Solli
sekretær

Saknr 001/25

Prostens årlige møte med menighetsråd

Saksframstilling

Prostens årlige møte med menighetsråd

Møtebehandling

Forslag til vedtak:

Vedtak:

Saknr 002/25

Vurdering av sammenslåing av menighetsråd

Saksframstilling

Kirkeverge orienterer

Dokument på 7 sider legges ved saken.

Møtebehandling

Forslag til vedtak:

Vedtak:

Saksframlegg i alle fire menighetsråd februar 2025

Vurdering av sammenslåing av menighetsråd

Saksbehandler; Rachel Vangen Hoholm

Møtedato:

Saksnummer:

Saksdokumenter:

Referat fra økonomimøte mellom fellesrådet og kommunen 19.11.24, trykkes ikke, tekst settes inn saken.

Referat ekstraordinært AU -møte i SKF 25.11.24, trykkes ikke, tekst tas med i saken.

Referat fra møte med menighetsrådsledere 28.11.24, trykkes ikke, tekst tas med i saken.

Notat fra kommunedirektøren i Senja kommune, trykkes ikke, tekst settes inn i saken

Vedtak Senja kommunestyre om ekstra bevilgning 2025, trykkes ikke, vedtak tas med i saken

Driftsbudsjett SKF 2025, trykkes ikke, tall settes inn i saken

Søknad om ekstra driftsmidler for 2025, trykkes ikke, tekst tas med i saken.

Vedtak i SKF- sak 53/2024, 13.11.2024, trykkes ikke, info tas med i saken

Referat fra AU-møte SKF 23.01.2025, trykkes ikke, tekst tas med i saken.

Regler for sammenslåing av sogn, kirkemøtet 13.april 2024, trykkes ikke, tekst tas med i saken.

Bakgrunn:

1. Senja kirkelige fellesråd fikk 1,6 millioner lavere bevilgning i 2025 enn omsøkt og etter forsøk på å kutte driften søkte fellesrådet om kr. 1 mill. ekstra til drift 2025. Sitat fra kommunedirektørens saksframstilling:

«..... **Kommunedirektørens vurdering**

På bakgrunn av utfordringene SKF står overfor, vurderes det som nødvendig å støtte en gradvis omstilling til en mer bærekraftig drift. Kommunedirektøren foreslår derfor at det innvilges et ekstraordinært tilskudd på 1 million kroner til SKF for 2025, med den klare forutsetningen at omstillingsarbeidet igangsettes umiddelbart.

For å sikre fremdrift og kontroll, anbefales det at kommunedirektøren følger dette arbeidet på vegne av kommunestyret og rapporterer om status i omstillingen i løpet av 2025.

Forslag til tilleggspunkt i budsjettvedtak

Senja kommune bevilger 1 million kroner i ekstraordinært tilskudd til Senja kirkelige fellesråd for 2025. Tildelingen forutsetter at SKF starter arbeidet med omstilling til

bærekraftig drift, og kommunedirektøren følger opp dette arbeidet på vegne av kommunestyret.»

**Sitat særutskrift i kommunestyre Sak: 185/2024 - Budsjett og økonomiplan 2025–2028
Senja kommune**

Nytt tiltak: Ekstraordinært omstillingstilskudd kirkelig
fellesråd (2025)

1 000 000

2. I økonomimøte 19.11.2024 mellom fellesrådet og Senja kommune ba Senja kommune fellesrådet om å vurdere antall menighetsråd. Kommunen har utfordringer med å kunne opprettholde driftstilskudd til fellesrådet og håndtering av regnskap for 5 selskap griper også inn i kommunens bemanning på økonomiavdelingen. *Sitat fra møtet; «Senja kommune ber Senja kirkelige fellesråd må vurdere antall menighetsråd, herunder å redusere antall selskap som driftes av fellesrådet.»*

3. På bakgrunn av at kommunedirektøren skriver i sitt notat til kommunestyret sitat: «.....med den klare forutsetningen at omstillingsarbeidet igangsettes umiddelbart.» innkalte kirkevergen og fellesrådsleder alle fire menighetsrådsledere til møte 28.11.24. Møtet med menighetsrådslederne konkluderte med flere forhold, bl.a. at det snarest skulle sendes ut en pressemelding om vedtatt kutt i drift i fellesrådet i 2025 og sitat: «Det presiseres at SKF må samtidig starte arbeid med omstillingene som Senja kommune har signalisert som grunnlag for å få ekstra midler for 2025. Eks. vurdere kirkestruktur, vurdere menighetsrådsstruktur mv.»

4. AU for SKF har bedt administrasjonen i møte 23.0125 i AU-sak 2/2025 sitat; «AU ber fellesrådsadministrasjonen følge opp pålegg fra økonomimøte med Senja kommune 19.11.24, fellesrådets søknad om ekstra bevilgning for 2025 og kommunestyrets vedtak om «Nytt tiltak; Ekstraordinært omstillingstilskudd kirkelige fellesråd (2025) kr. 1 000 000.» og legge fram følgende saker for menighetsrådene så snart som mulig:

- Vurdering av kirkebyggstruktur
- Vurdering av rådsstruktur
- Høring om «Forskrift for gravplassvedtekter i Senja kommune».

AU ber om at det utarbeides likelydende saksfremstillinger og innstilling til vedtak der det skisseres to alternative vedtak i sak om bygg- og rådsstruktur.

Ett der en går inn for å vurdere bygg- og rådsstruktur og ett der en avviser dette. Dersom et menighetsråd avviser å vurdere bygg- og rådsstruktur må det legges inn at

menighetsrådet må lage plan for å vedlikeholde og drifte kirkebygg som kommunen ikke har plikt eller økonomi til å underholde, og plan for å drifte menighetsrådet uten administrativ hjelp og møtegodtgjørelse.»

Det er menighetsrådene som initierer saken, men bispedømmerådet har avgjørelsesmyndighet i saken.

Kommunen har bedt fellesrådet om å vurdere antall menighetsråd med tanke på å få ned kommunale tjenester ved føring av regnskap for 5 selskap og fellesrådets driftsutgifter. Utgiftene er knyttet til lønn administrasjon av flere menighetsråd for saksbehandling, innkalling og referat, regnskapsføring av 5 selskap hos fellesrådet, revisjonskostnader, møtegodtgjørelser, kjørekostnader mv. .

Driftsutgifter knyttet til drift av 4 menighetsråd er lagt inn i forslag til driftsbudsjett for 2025 som behandles i SKF 12.02.25

Det er ønskelig å spare penger og det er menighetsrådene som avgjør hva som er tjenlig, ønskelig og beste løsning.

Vurderinger:

Administrasjonen legger ikke opp til en større utredning i saken men trekker fram noen fordeler og ulemper ved å slå sammen menighetsrådene.:

Tidkrevende:

1. Prosessene vil ta tid og mange involveres. det vises til regler for sammen slåing av sogn, se nedenfor. En får ikke full spareeffekt før i 2027, ved nytt valg.

Engasjementet lokalt kan gå ned?

2. Lokalt engasjement Fellesrådsadministrasjonen/ daglige ledere for menighetsrådene oppfatter at disse prosessene vil ta tid da evt. endring av rådsstruktur kan komme til å påvirke tjenestetilbudet ute i bygdene i Senja, engasjement for kirkes tjenester, lysten til å ta valg til menighetsråd, prestedtjenester mv. .

Sårbart med at bygderepresentasjonen blir svakere i menighetsrådene?

3. Administrasjonen ser også at i noen tilfeller kan det være vanskelig å finne folk som vil stille til valg til kirkepolitiske oppgaver ute i bygdene. Det kan få betydning for rekruttering av frivillige ved kirkelig undervisning, konserttiltak, dugnader ved bygg mv. bli sårbart. På den annen side har det over tid vært vanskelig å få folk til å stå på valglister til menighetsråd, og flere steder var det ikke mulig å gjennomføre valgting ved siste valg. Det kan være sårbart med mange små menighetsråd og muligheten for at flere engasjerer seg fra de ulike bygdene til et større fellesskap kan være mulig. Dette vet en ikke.

4. Slå sammen menighetsråd, men ikke sognene?

Det er mulig å slå sammen menighetsråd uten å slå sammen sognene. Sognet opprettholder da sin status som engen juridisk enhet, og et felles menighetsråd og fellesråd opptre på vegne av sognene. Det er slik dagens Senja kirkelige fellesråd opptre på vegne av 4 menighetsråd ved dagens ordning.

5. Prestetjenesten:

Sogneprester har sete i menighetsrådene og det er en del av stillingsberegningen for prestestillinger i sogn. Berg og Torsken har felles sogneprest som deltar i begge menighetsråd i Berg og Torsken. Lenvik og Tranøy har hver sin sogneprest. Dersom det blir ett menighetsråd og dette er samme råd som fellesrådet blir det bare en geistlig representant fra alle fire menigheter. Det er ikke avklart om dette får betydning for prestestillingene, men med store avstander internt i Senja kommune oppfattes det at 4 møter pr år i hvert menighetsråd utgjør lite for stilling til sogneprestene.

6. Vurdering av sammenslåing av noen og ikke alle fire menighetsråd:

Det er mulig at bare to råd slår seg sammen, eller tre, eller to og to råd slår seg sammen. Det oppfordres derfor til at menighetsrådslederne lytter ut stemning i sine respektive råd og deretter gjennomfører et møte bare for menighetsrådslederne for å avklare muligheter.

7. Bemanning:

Dersom det legges opp til sammenslåing av menighetsråd, mens sognene består oppfatter administrasjonen at ansatte tilsettes i fellesrådet med hovedarbeidssted i de ulike sognene. Ved total sammenslåing av sogn vil tilsetting i fellesrådet gjelde arbeid i hele sognet, altså ingen avgrensing slik det er i de fire sognene nå. En av de ansatte i Berg, Torsken og Tranøy arbeider allerede slik, og ivaretar oppgaver og tjenester i alle sogn slik at vikarutgiftene holdes lave. Slike vurderinger må legges fram til drøfting mellom partene.

8. Økonomi, besparelser:

Senja kommune holder på med å prissette tjenesteytingen for regnskapsoppgaver som utføres i Senja kommune for 5 selskap, to banker, to revisjonsavtaler osv. Denne utgiften ligger til stillinger i Senja kommune og kommer frem som tjenesteyting i fellesrådets regnskap.

Fellesrådet har konkrete utgifter til lønn inkl. sosiale kostnader for 50% stilling fordelt på 4 sogn, ca. 400.000. Møtegodtgjørelser og kjøring til møter ca. kr. 125.000 pr år.

I tillegg kommer lønnsutgifter til sekretærhjelp til prester, dette prissettes ikke da det er så forskjellige løsninger og mengde stilling som gjennomføres ved dette.

Administrative utgifter blir ikke borte selv om alle menighetsråd slås sammen, en må fortsatt ha noe administrativ hjelp til menighetsrådssaker og samhandling med prestene, gudstjenesteliv, offersøknader mv.. Det blir langt færre møteutgifter, bare ¼ del, mens kjøreutgifter vil øke da dagens kjøreavstander til møter i menighetsrådene er noe kortere. Dersom alle menighetsrådssaker legges samtidig med fellesrådssaker blir det bare et møte, og færre kjøreutgifter og møteutgifter.

Menighetsrådene skal altså avgjøre om de vil gå for sammenslåing av menighetsråd og beholde sognene. Det gir noen besparelser noen, mens sammenslåing av sogn vil gi større besparelser.

Det er likevel viktig for menighetsråd å ta med en vurdering av Den norske kirkes økonomiske situasjon, der Kirkerådet har vedtatt å kutte 65 årsverk over hele landet samt at noen politiske partier vurderer å kutte flere hundre millioner til kirken hvis de får makten til å bestemme. Dette gir usikre tider for kirkenorge der også statens bevilgning til kirkedrift ute i kommunene kan bli rammet.

9. «Bestemmelser om avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling

Fastsatt av Kirkemøtet 13.april 2024.

1. Myndighet til bispedømmerådene til å gjøre endringer i den kirkelige inndelingen innenfor bispedømmet
2. Kirkeordningen § 3 tredje ledd regulerer endringer i den kirkelige inndelingen og navn på kirke, sokn, prosti og bispedømme. Deler av myndigheten til å treffe avgjørelse i disse sakene er lagt til bispedømmerådene, jf. kirkeordningen § 3 tredje ledd annet punktum.
3. Bispedømmerådet har derfor avgjørelsesmyndighet i følgende saker:
 - a. opprettelse eller nedleggelse av prosti
 - b. overføring av et sokn fra et prosti til et annet
 - c. endring av grensene mellom sokn
 - d. **sammenslåing av sokn**
 - e. opprettelse av nytt sokn i et distrikt hvor det er kirke, jf. kirkeordningen § 19 som definerer hva som er «kirke», og som fastsetter at det skal være kirke i hvert sokn f. fastsetting av navn på kirke, sokn og prosti

.....

I saker om endringer i sokneinndelingen er **det et krav om at menighetsmøtet uttaler seg**, jf. kirkeordningen § 14 andre ledd. I tillegg forutsettes det at **kommunen gis anledning til å uttale seg** i saker som vil kunne berøre kommunens økonomiske ansvar, jf. trossamfunnsloven § 14 andre ledd.

.....

Melding om vedtak sendes Kirkerådet, berørte menighetsråd, kirkelig fellesråd, prosten, kommunen, Statistisk sentralbyrå og Kartverket.»

Konklusjon:

Dette er en krevende sak både for det enkelte menighetsråd, men også for kirkepolitisk aktivitet i Senja kommune. En totalsammenslåing av sogn vil kreve omlegging i valg til menighetsråd fra 4 til ett. Ved sammenslåing av bare menighetsråd og opprettholdelses av sognene vil valg til menighetsråd fortsette som nå, men noen administrative utgifter reduseres.

Saken påvirkes også av sikring av demokrati i kirken, og at bestemmelser skal gjøres av mennesker som er oppriktig engasjert i kirkens ve og vel ute i bygdene.

Videre er saken preget av økonomi og pålegg om å spare penger fra 2026, men det må finnes løsninger slik at de virkelige kuttene kommer i 2027 når nye råd skal tre i kraft. "

Sist, men ikke minst er det utfordrende at flere sogn skal komme sammen og enes om løsninger der kanskje noen sier ja og noen sier nei. I slike tilfeller legges saken fram til uttalelse hos biskopen og det er uansett biskopen som avgjør om det kan slås sammen sogn eller ikke. Sammenslåing av bare menighetsråd likeså.

Det er derfor viktig at menighetsrådene både ser på lokalkirkens behov for å sikre engasjement for sin menighet, og hvordan et evt. fellesmenighetsråd kan ivare ta dette. Det legges opp til valgeregler ved dette slik at representasjonen fra dagens struktur sikres videre. Hvordan dette endrer seg etter hvert er usikkert, men en venter at bygdelagene på kommunenivå vil bestå og disse kan også ha betydning for kirkebygg, kirkelig aktivitet og tjenester i bygdene.

Det legges opp til at menighetsrådene velger fritt hvordan de vil innrette seg, men da saken utgår fra et pålegg om å spare penger foreslår administrasjonen at de som velger å fortsette alene også må ta noen økonomiske kutt? Dette kan selvsagt drøftes nærmere i rådene, der det f.eks. kjøres færre møter evt. færre møter med godtgjørelser, men dette er momenter i saken som avklares av kirkepolitikere først i menighetsrådene dernest i fellesrådet som har ansvar for å bringe driften i balanse fra 2026.

Det vises ellers til sak om kirkestruktur der det også legges opp til kutt i administrative stillinger, vurdering av mer tjenesteyting fra Senja kommune og reduksjon av drift ved kirkebygg som kommunen ikke kan vedlikeholde.

Det er viktig at menighetsrådene behandler saken med bred tilnærming og evner å sammenholde økonomisk situasjon opp mot kirkelige behov ute i bygdene.

Administrasjonen vil bistå arbeidet slik at spørsmål, veivalg og stedlige utfordringer skal kunne besvares slik at det kan gjøres gode kirkepolitiske prioriteringer.

Det legges opp til drøftinger i KAU (partsammensatt utvalg) for å sikre at ansatte involveres i saker som har betydning for tilsettingsforhold, arbeidsforhold, mv.

Innstilling til vedtak

Alternativ 1.

1. menighetsråd ønsker ikke å slå seg sammen med andre menighetsråd.
2. menighetsråd vil fortsette med dagens ordning, men avstår fra administrativ hjelp til saksbehandling, innkalling og protokoll, møte- og kjøregodtgjørelse og dekker utgifter ved å stå alene over egn drift.

Alternativ 2.

1. menighetsråd ønsker å slå seg sammen med ett eller flere menighetsråd og leder gis myndighet til å delta på møte med andre menighetsrådsledere fra menighetsråd i Senja kirkelige fellersråd som slår seg sammen.
2. menighetsråd gir leder fullmakt til å drøfte både menighetsrådssammenslåing og full sammenslåing av sognene.
3. Det forutsettes at biskopen godkjenner evt. vedtak om sammenslåing.

Rachel Vangen Hoholm

Kirkeverge i Senja.

Saknr 003/25

Vurdering av antall kirkebygg i sognet

Saksframstilling

Kirkeverge orienterer

Dokument på 8 sider legges ved saken.

Møtebehandling

Forslag til vedtak:

Vedtak:

Saksframlegg i alle fire menighetsråd februar 2025

Vurdering av antall kirkebygg i sognet

Saksbehandler; Rachel Vangen Hoholm

Møtedato:

Saksnummer:

Saksdokumenter:

Referat fra økonomimøte mellom fellesrådet og kommunen 19.11.24, trykkes ikke, tekst settes inn saken.

Referat ekstraordinært AU -møte i SKF 25.11.24, trykkes ikke, tekst tas med i saken.

Referat fra møte med menighetsrådsledere 28.11.24, trykkes ikke, tekst tas med i saken.

Notat fra kommunedirektøren i Senja kommune, trykkes ikke, tekst settes inn i saken

Vedtak Senja kommunestyre om ekstra bevilgning 2025, trykkes ikke, vedtak tas med i saken

Oversikt over alle bygg og driftsutgifter ved forsikring, strøm og kommunale avgifter, trykkes

Driftsbudsjett SKF 2025, trykkes ikke, tall settes inn i saken

Søknad om ekstra driftsmidler for 2025, trykkes ikke, tekst tas med i saken.

Vedtak i SKF- sak 53/2024, 13.11.2024, trykkes ikke, info tas med i saken

Referat fra AU-møte SKF 23.01.2025, trykkes ikke, tekst tas med i saken.

Bakgrunn:

1. Senja kirkelige fellesråd fikk 1,6 millioner lavere bevilgning i 2025 enn omsøkt og etter forsøk på å kutte driften søkte fellesrådet om kr. 1 mill. ekstra til drift 2025. Sitat fra kommunedirektørens saksframstilling:

«..... **Kommunedirektørens vurdering**

På bakgrunn av utfordringene SKF står overfor, vurderes det som nødvendig å støtte en gradvis omstilling til en mer bærekraftig drift. Kommunedirektøren foreslår derfor at det innvilges et ekstraordinært tilskudd på 1 million kroner til SKF for 2025, med den klare forutsetningen at omstillingsarbeidet igangsettes umiddelbart.

For å sikre fremdrift og kontroll, anbefales det at kommunedirektøren følger dette arbeidet på vegne av kommunestyret og rapporterer om status i omstillingen i løpet av 2025.

Forslag til tilleggspunkt i budsjettvedtak

Senja kommune bevilger 1 million kroner i ekstraordinært tilskudd til Senja kirkelige fellesråd for 2025. Tildelingen forutsetter at SKF starter arbeidet med omstilling til

bærekraftig drift, og kommunedirektøren følger opp dette arbeidet på vegne av kommunestyret.»

**Sitat særutskrift i kommunestyre Sak: 185/2024 - Budsjett og økonomiplan 2025–2028
Senja kommune**

Nytt tiltak: Ekstraordinært omstillingstilskudd kirkelig
fellesråd (2025)

1 000 000

2. I økonomimøter mellom fellesrådet og Senja kommune har Senja kommune ved flere anledninger bedt fellesrådet om å vurdere antall kirkebygg, ved siste økonomi 19.11.2024 avklarte kommunen at det ikke har mulighet til å vedlikeholde 19 kirkebygg og fellesrådet ble bedt om å vurdere antall kirker som driftes. *Sitat fra møtet; Senja kommune ber Senja kirkelige fellesråd må starte prosess med nedbemanning og endring av kirkestruktur*

3. På bakgrunn av at kommunedirektøren skriver i sitt notat til kommunestyret sitat:

«.....med den klare forutsetningen at omstillingsarbeidet igangsettes umiddelbart.»

innkalte kirkevergen og fellesrådsleder alle fire menighetsrådsledere til møte 28.11.24.

Møtet med menighetsrådslederne konkluderte med flere forhold, bl.a. at det snarest skulle sendes ut en pressemelding om vedtatt kutt i drift i fellesrådet i 2025 og sitat: *«Det presiseres at SKF må samtidig starte arbeid med omstillingene som Senja kommune har signalisert som grunnlag for å få ekstra midler for 2025. Eks. vurdere kirkestruktur, vurdere menighetsrådsstruktur mv.»*

4. Kommunen holder penger til vedlikehold for kirkebygg, fellesrådet holder årlige driftskostnader som forsikring, kommunale avgifter og strøm. Bakgrunn for saken er at kommunestyret har avklart at de ikke kan holde vedlikehold ved alle 19 kirkebygg og at de tar ned tilskudd til fellesrådsdriften slik at fellesrådet får utfordringer ved å drifte byggene.
5. Byggene har ulik juridisk status; der 8 av byggene er godkjente kirkebygg som kommunen må holde vedlikehold for, Berg, Stonglandet, Vangsvik, Tranøy, Torsken, Lenvik, Finnsnes og Rossfjord. Øvrige bygg; Husøy, Fjordgård, Gibostad, Sandbakken, Lysbotn, Gryllefjord, Flakstadvåg, Finnsæter, Reindalen, Svanelvmoen er kapeller som kommunene i de fire forhenværende kommunene har driftet og vedlikehold og som Senja kommune overtok ved sammenlåingen. Mefjordvær kjerke har heller ikke status som kirkebygg som kommunen må finansiere og drifte, men dette kirkebygget har likevel fått statlige midler til vedlikehold i 2024.

6. AU for SKF har bedt administrasjonen i møte 25.11.2024 sitat; *«Menighetsrådene tilskrives og bes starte prosess med hvilke kirkebygg/ kapeller som kan avhendes, selges, gis bort.»* Au har bedt administrasjonen i AU-sak 2/2025 sitat;

« AU ber fellesrådsadministrasjonen følge opp pålegg fra økonomimøte med Senja kommune 19.11.24, fellesrådets søknad om ekstra bevilgning for 2025 og kommunestyrets vedtak om «Nytt tiltak; Ekstraordinært omstillingstilskudd kirkelige fellesråd (2025) kr. 1 000 000.» og legge fram følgende saker for menighetsrådene så snart som mulig:

- *Vurdering av kirkebyggstruktur*
- *Vurdering av rådsstruktur*
- *Høring om «Forskrift for gravplassvedtekter i Senja kommune».*

AU ber om at det utarbeides likelydende saksfremstillinger og innstilling til vedtak der det skisseres to alternative vedtak i sak om bygg- og rådsstruktur.

Ett der en går inn for å vurdere bygg- og rådsstruktur og ett der en avviser dette. Dersom et menighetsråd avviser å vurdere bygg- og rådsstruktur må det legges inn at menighetsrådet må lage plan for å vedlikeholde og drifte kirkebygg som kommunen ikke har plikt eller økonomi til å underholde, og plan for å drifte menighetsrådet uten administrativ hjelp og møtegodtgjørelse.»

Vurderinger:

1. Generelt

Det er sognene som eier kirkebyggene og som avklarer hvilke bygg de ønsker å holde tjenester i og hvilke som kan utgå. Vurdering av kirkebyggstruktur bør også vurderes på tvers av sogn, mht. at noen kirkebygg ligger i yttergrensen i et sogn og nært et kirkebygg i et annet sogn.

Driftsutgifter som strøm, forsikring og kommunale avgifter ved alle bygg er lagt inn i forslag til driftsbudsjett for 2025 som behandles i SKF 12.02.25. Det er ikke kjent at Senja kommune har vedtatt nye vedlikeholdstiltak ved kirkebygg utover penger til Vangsvik kirke og Mefjordvær kjerke.

Kirkebyggene har svært ulik utforming og tilgjengelighet der noen mangler toaletter, vann og avløp, noen mangler universal utforming, andre har dyrt oppvarmingssystem og noen kan kun nås med bruk av båt. Saksutredningen vil ikke vurdere det enkelte bygg opp mot hverandre eller foreta vurdering av hvilke bygg som kan gå ut fellesrådets portefølje. De vurderinger ligger fullt og helt hos menighetsrådene selv å avgjøre. Noen kirkebygg ligger inne på gravplassene og kan bli vanskelig å selge til annet formål? Saksframstillingen vil peke på generelle fordeler og ulemper og i konklusjonen blir det viktig å sammenholde disse mot det faktiske forhold at kommunen ikke kan vedlikeholde alle 19 kirkebygg og ved nedtrekk i drift til fellesrådet må driftskostnader ved 19 bygg , kr. 1,3 mill. pr år

holdes opp mot resterende drift.

Prosessene vil ta tid og i de tilfeller endringer påvirker gudstjenesteforordningen vil flere involveres f.eks. biskopen.

2. Fordeler og ulemper ved færre kirkebygg, kirkebygg som tas ut av drift, økonomi private kirkebygg mv:

Det er umulig å fremstille alle tenkelig forhold, men administrasjonen vil peke på følgende:

- Tjenestetilbud i alle bygder -en fordel:

Fellesrådsadministrasjonen oppfatter at med 19 kirkebygg er det mulig å opprettholde et tjenestetilbud for gudstjenester og kirkelige handlinger ute i nesten alle bygdene i Senja. Søndre Torsken har lange avstander internt og i den sørligste delen ligger sognet eneste kirkebygg. De andre bygdene i søndre Torsken, Skorsvik, Tennskjær, Botnhamn har enten egne kapeller, bedehus eller ungdomshus der de tilrettelegger for kirkelige tjenester. Det betyr at Senja kommune har ca. 25 bygg spredt over hele kommunen der det gjennomføres kirkelige tjenester.

- Engasjement for kirkelige tjenester og kirkens oppgave i verden der folk bor; - en fordel

Et kirkebygg å møtes i, ta avskjed med bygdas innbyggere i, et sted å holde trosopplæring, konfirmasjon osv. skaper engasjement for kirken. Bygget blir et sted for kulturtradisjoner gjennom generasjoner der en samler på minner. Mange steder har engasjement for fellesbygg i en bygd skapt samhold så også kirkebygg. Mange steder er kirkebygg realisert ved dette engasjementet og når ildsjelene går bort har det offentlige Norge tatt over driften slik at byggets tradisjoner kan videreføres. Ofte styres dette av et ønske om å videreføre et tilbud til innbyggerne om å kunne få kirkelige tjenester fra «vugge til grav».

Ulemper ved mange kirkebygg;

- Kostnader ved drift, vedlikehold, kjøreutgifter,
- Små kirketjenerstillinger og organiststillinger som er vanskelig å rekruttere til
- Vanskelig å følge opp mange bygg og holde tilsyn
- Noen bygg klarer ikke å etablere støttespillere som kirke- og kapellforening
- Gudstjenestedeltakelse i distriktene har færre deltakere og kirkens omdømme blir at gudstjenestesøkningen går ned slik at motivasjonen for å bevilge penger til disse synker.
-

Ulemper når bygg tas ut av drift:

Når kirkebygg går ut av tiden, legges ned, selges til andre formål osv. kan det å flytte seg til et nytt bygg, langt unna være utfordrende og i mange tilfeller stopper den kirkelige deltakelsen opp. En oppfatter at å ta kirkebygg ut av drift både kan være sårbart for kirken, men også for det enkelte menneske.

- Antall kirkebygg, avstander, forordning og prestestilling – en fordel

Lange avstander til kirkebygg, mange gudstjenester og kirkelige handlinger spredt ut på disse gir grunnlag for prestestilling. Derfor vil en inngripen i byggstruktur kunne ha betydning for om prestestillinger.

Administrasjonen ser også at i noen tilfeller kan kirkebygg og kirkelige tjenester bli en del av det totale tilbudet som tilrettelegges ute i bygdene i en stor kommune som Senja. For innbyggere langt fra kommunesenteret blir avstand til kirkebygget like viktig som avstanden til barnehage, skole, sykehjem osv. Det er viktig med tilbud til innbyggerne der de bor mv.

3. Økonomi:

Fellesrådsadministrasjonen har utarbeidet driftsutgiftstall for fellesrådet ved alle bygg for alle menigheter knyttet til forsikring, strøm og vedlikehold, se vedlegg. Oversikten viser også hvilke 8 bygg som er godkjent som kirker og som kommunen har pålegg om å finansiere.

Byggene er i ulik stand. Det er utarbeidet prioritert vedlikeholdsplan for alle bygg i hvert menighetsråd. Disse er satt inn i økonomiplan som fellesrådet vedtar bl.a. basert på hva som må prioriteres utfra hva som er en «fare for liv og helse» el. at bygg påføres ytterligere skader som f.eks. hull i tak. Det er den lange listen med vedlikeholdsoppgaver som Senja kommune ikke kan bevilge penger til, og som fører til at menighetsrådene bes foreta valg av hvilke bygg de kan gi fra seg og hvilke som må beholdes i offentlig forvaltning.

De 11 byggene kommunen ikke har finansieringsplikt for har skissert vedlikehold på fler millioner. Driften utgjør ca. kr. 400.000 pr år, dertil kommer lønn til medarbeidere i disse byggene ca. 600.000 pr år og utgifter som toalettpapir, såpe, osv. ca. kr. 13.000 avhengig av hvor mange tjenester det er i hvert av disse 11 byggene. Utgifter knyttet til gudstjenester og kirkelige handlinger tas ikke med i vurderingen da en evt. endring ved et bygg kan føre til at gudstjenesten forflyttes til et annet bygg som holdes i drift.

Private bygg:

Flere av menighetene har i tillegg til tjenester i egne kirkebygg også tjenester i private bygg; vigler, gudstjenester og begravelser. Disse byggene kan tas med i vurderingen dersom en f.eks. ser for seg at egne bygg er i så dårlig forfatning at de må avhendes.

Kirke- og kapellforeninger:

Nesten alle kirker og kapeller har en aktiv forening som samler inn penger til bygget, utfører vedlikehold mot at det kjøpes inn materialer. Foreningene fører tilsyn med bygget vinterstid og kan avholde arr. til inntekt for bygget. Det er mulig å vurdere om disse foreningene kan overta noen av de 11 byggene, drifte og vedlikeholde, dem mot at de får ha tjenester der som det betales noe leie for?

Leiekostnader:

Fellesrådet har i 2024 betalt nesten kr. 100.000 til leie i private kirkebygg/ kapeller gudstjenester, begravelser og vigsler. Dette er utgifter som varierer fra år til år, men som private kirkebyggeiere setter stor pris på. I 2025 er økonomien for SKF anstrengt og det legges til vurdering om fellesrådet kan dekke noe av slik leie eller pårørende, som velger å ha tjenester i private bygg, betaler selv. Når det gjelder gjennomføring av gudstjenester må de enten gjennomføres uten betaling eller med redusert betaling sammenlignet med 2024. Dette vil være en viktig avklaring mht. om det kan betales leie i offentlige bygg som selges til kirke- og kapellforeninger basert på leie til slike aktiviteter.

Grenser mellom sognene:

Menighetsrådene bes også vurdere interne avstander mellom kirkebygg i sognene der f.eks. et sogn lar et kirkebygg utgå og tilbyr tjenester i nabosognets bygg som f.eks. er større, ligger bedre til rette, osv.

Kirkebygg og kapeller med gravplass innenfor gjerdene:

Flere kirkebygg som ikke er godkjente kirker f.eks. Sandbakken og Lysbotn, Reindalen og Svanelvmoen, Finnsæter, ligger innenfor gjerdet til en kirkegård eller inntil gjerdet ved kirkegård. Ved avhending av slike bygg må det vurderes om disse byggene kan gjerdes ute fra kirkegården, hva byggene kan brukes til hvis forening overtar dem evt. om de skal stenges dersom de ikke kan videreføres i driften.

Andre avveininger:

Vedlikehold:

Dersom menighetsrådet velger å beholde bygg som ikke er godkjent som kirkebygg kan menighetsrådet vurdere å søke om å få kirkebyggstatus på bygget. En slik prosess tar tid og en må bl.a. involvere Senja kommune dersom en forventer at kommunen skal dekke vedlikehold ved bygg.

I tilfelle kommunen ikke vedlikeholder bygg vil det være vanskelig for fellesrådet å holde driften da alle bygg krever oppfølging og å drifte uten vedlikeholdskompetanse er ikke forsvarlig. Menighetsrådene kan også vurdere overtakelse av drift og vedlikehold hvis bygg skal bestå.

Gudstjenesteforordning/ bemanning;

Forordningen er svært viktig for drift av bygg og bemanning. Forordningen legger opp til at det skal være gudstjenester der folk bor, ute i bygdene og at forordningen tilhører det enkelte bygg. Vurdering av endring på dette involverer biskopen.

Dersom bygg tas ut av drift, legges ned, selges til andre formål, kan det være at det ikke kan gjennomføres gudstjenester i bygget. Da kan det være at menighetsrådene foreslår at gudstjenester ved slike bygg flyttes til bygg som driftes og forordningen opprettholdes på et vis. Da opprettholdes også preste- og fellesrådbemanning. Dersom det derimot ikke er mulig å overføre gudstjenester til andre bygg så vil forordningen i menigheten endre seg og det kan få betydning for preste- og fellesrådsstillinger.

Konklusjon:

Vurdering av kirkebyggstruktur involverer svært mange forhold og prosessene vil ta tid mht. lokalt engasjement, menighetsmøter, avklaringer med prost og biskop, økonomiske avklaringer, samtaler med aktuelle kirke- og kapellforeninger, drøftinger med tillitsvalgte dersom endringer i byggstruktur fører til f.eks. overtallighet mv.

Prestene involveres direkte i saken. Prosten involveres i saker som skal til biskopen.

Det skal gjennomføres menighetsmøte på saken.

Fellesrådsadministrasjonen vil bistå underveis.

Menighetsrådet kan vurdere å ikke endre sin kirkebyggstruktur og vedta at denne opprettholdes som i dag med avklaring av hvilke bygg de vil finansiere selv, og hvilke bygg de vil be om finansiering for. Det minnes her om at de byggene som er godkjente kirkebygg, se listen, er kommunen pålagt å finansiere.

Menighetsrådet kan vurdere å endre kirkebyggstruktur på bakgrunn av nødvendige prosesser ved vurderinger som er foretatt i saken som f.eks. avklaring av gudstjenesteforordning, avklaringer av om kirke-el. kapellforeninger vil overta bygg osv.

Senja kommune er klar over utfordringene ved kirker og kapeller som ligger i tilknytning til kirkegårder, men 5 av kapellene i tilknytning til slike kirkegårder er ikke godkjente og kommunen kan vurdere å ikke drifte disse dersom menighetene ikke selv finner løsninger for disse.

Det vises til at AU, på bakgrunn av ønske om at tiltak iverksettes omgående, har bedt administrasjonen om å lage to alternative innstillinger til vedtak likt for alle menighetsråd.

Innstilling til vedtak

Alternativ 1.

1. menighetsråd vedtar at kirkebyggstrukturen i sogn skal opprettholdes.

2. Menighetsrådet vedtar at det innen 1.mai 2025 skal foreligge plan for å sikre drift og vedlikehold ved alle kirkebygg i menighet som kommunen ikke er pålagt å finansiere.

Alternativ 2

1. menighetsråd vedtar at kirkebyggstrukturen i sogn skal vurderes.
2. Menighetsrådet vedtar at innen 1.mai 2025 skal alle kirkebygg i sognet som kommunen ikke er pålagt å finansiere og som det ikke søkes endret status for, avhendes (skifte eier).